

2. Гурієвська В.М. Явище корупції як психологічний феномен у системі державного управління в Україні. С.135. // Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку: матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, (Київ, 25 трав. 2018 р.) : у 5 т. / за заг. ред. В. С. Куйбіди, та ін. – Київ : НАДУ, 2018. – Т. 5. – 176 с. – Режим доступу: <http://academy.gov.ua/pages/dop/150/files/2ed7ac0c-5432-4765-bf95976434aef39e.pdf>

3. Дюркгейм Э. О разделении общественного труда. / Э. Дюркгейм – М. : Наука, 1996. С. 370.

4. Порта Д. Брудні обгородки: учасники, ресурси та механізми політичної корупції / Порта Донатела дела, А. Ванучі. – К. : К.І.С., 2006. – 302 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-005-6-6>

МЕХАНІЗМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ОРГАНІВ ВЛАДИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Динник І. П.

*кандидат наук з державного управління,
провідний фахівець сектору контролю за виконанням рішень
відділу управління та адміністрування
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

Здійснення реформи децентралізації сприяло зростанню ініціатив із стимулювання громадської участі у місцевому самоврядуванні. Організації місцевого самоврядування (ОМС) намагаються підвищити інтерес мешканців до участі в розвитку своєї громади через різні демократичні інструменти. Значну роль у поширенні практик прямого ухвалення рішень відіграють

місцеві активісти, інститути громадянського суспільства та проекти міжнародної допомоги.

Поряд із класичними інструментами залучення населення у місцеву політику в громадах набувають поширення нові підходи та формати. До інноваційних інструментів владно-громадської взаємодії слід віднести такі:

1) партисипативне стратегічне планування розвитку громади;

2) інструменти е-демократії та е-послуги (платформи електронної взаємодії влади та мешканців (електронні петиції, електронні звернення, електронні консультації, відкрите місто, «розумна взаємодія» та інші); електронні послуги; бюджет участі, конкурси місцевих ініціатив);

3) залучення та інформування населення через центри надання адміністративних послуг (ЦНАП) [1, с. 101].

Використання практики залучення населення до розробки стратегічного плану розвитку громади передбачено Концепцією реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. За Концепцією, належне виконання ОМС власних та делегованих повноважень має ґрунтуватись на принципі «запровадження ефективних механізмів участі громадськості у виробленні органами місцевого самоврядування важливих управлінських рішень, зокрема з питань визначення стратегії розвитку територіальної громади, затвердження статутів територіальних громад, проектів містобудівної документації (генеральних планів розвитку міст, селищ, сіл тощо)» [6].

За визначенням експертів, партисипативна модель стратегічного розвитку громади передбачає залучення широкого кола заінтересованих осіб (місцевих підприємців, представників найважливіших установ, громадських організацій, місцевих лідерів) до розробки й реалізації стратегічних та програмних документів [5].

Загалом використання цього інструменту надає громадам низку переваг: сприяє розвитку партнерських відносин між органом місцевого самоврядування, бізнесом, соціальними установами, громадськими організаціями; розвиває відчуття солідарної відповідальності влади та мешканців громади за

розвиток громади; покращує обізнаність громадян про роботу місцевого самоврядування; стимулює втілення нових ідей та підходів до вирішення проблем місцевого значення; залучає додаткові ресурси для розвитку громади (фінансові, інтелектуальні, трудові, матеріальні) [1, с. 102].

Одним із дієвих інструментів у взаємодії держави з громадянським суспільством, що забезпечує підвищення довіри суспільства до рішень і дій влади, є електронний механізм консультативної взаємодії, зокрема *e-консультації* [3, с. 98–100]. Зміст цього інструменту, призначеного для здійснення проблемно-орієнтованих взаємодій, полягає в тому, що органи державної влади для взаємних обговорень залучають представників професійних спільнот й авторитетних фахівців недержавного сектора, тобто громадських організацій. Для реалізації такого інструменту при органах влади створюються постійні або тимчасові громадські консультативно-експертні ради або комісії, спеціалізовані з найважливіших проблемних напрямів діяльності в зоні відповідальності цих органів. Такі консультативні структури формуються, як правило, на тристоронній основі з відповідальних посадових осіб органів влади, представників недержавних професійних об'єднань і наукових організацій та авторитетних фахівців-експертів. Робота консультативного інструменту взаємодії може надавати позитивний вплив на процес досягнення взаєморозуміння й партнерських відносин між органами публічної влади і громадянським суспільством у вирішенні навіть складних для загального розуміння професійно-орієнтованих проблем тільки за умови, що така робота є відкритою та інформаційно прозорою, а її результати об'єктивно публічно освітлюються [4, с. 76].

Наступним потенційно корисним засобом покращення участі громадян у процесі впливу на формування політики є *електронні петиції* (е-петиції) звернення, які є певною формою колективного вираження волі і впливу на інших суб'єктів суспільних відносин (наприклад, на політичних лідерів, державні установи та громадські організації), здатною виконувати функцію регулювання (англ. *soft law*), лобіювання, просування ідей та інтересів.

Дієвий інструмент електронних петицій, запрацював в Україні з 28.08.2015. Спочатку портал електронних петицій було запущено на сайті Президента України, а сьогодні дану форму можна знайти на сайтах місцевих рад переважної більшості населених пунктів України. Одним із перших міст, де було запущено даний проект як пілотний, став Бердянськ. Аналіз використання цієї форми свідчить про ефективність її застосування саме на рівні місцевої громади. Наприклад, серед електронних звернень до Київради більшість стосується питань організації місцевого транспортного сполучення, перейменування вулиць, благоустрою території тощо, тобто саме того, чим і має займатися місцева влада [2].

Отже, високу ефективність, комунікацію, посилення впливу на органи державної влади та місцевого самоврядування з боку громадянського суспільства матиме поєднання декількох інструментів – електронних петицій, створення відповідної інформаційної кампанії на вебсайтах громадських організацій та їхніх аккаунтах у соціальних мережах та безпосередніх акцій на підтримку необхідності прийняття певного рішення на певній визначеній території.

Е-прийняття рішень – один із аспектів консультативної моделі залучення громадян до прийняття важливих стратегічних рішень із питань державного та місцевого розвитку шляхом можливості обговорення рішень міської ради, парламенту за посередництвом форумів, блогів та чатів.

Е-нормотворення (англ. e-rulemaking) – дозволяє громадянам впливати на процес ухвалення нормативно-правових актів. У цьому інструменті е-врядування поєднано ключові елементи демократичного впливу на процес прийняття рішень, що притаманні е-консультаціям та е-голосуванню. Завдання, які виконує інструмент е-нормотворення в рамках процесуальної моделі, такі:

– посилення демократичної легітимності, яке можна досягнути через:

- 1) краще розуміння громадськістю процесу нормотворення;
- 2) збільшення якості та кількості коментарів громадськості в процесі нормотворення;

3) додавання більшої інтерактивності процесу надсилання коментарів і покращення його широкого обговорення;

4) збільшення можливостей більш демократичних підконтрольних інституцій для нагляду за регуляторним процесом;

– вдосконалення рішень, що приймаються з точки зору оцінки впливу регуляторного акту на розв'язання проблем і покращення фінансової ефективності регуляторної політики;

– зменшення адміністративних витрат.

– посилення рівня дотримання встановлених правил.

Отже, оскільки проблема е-участі є наріжним каменем інформаційної демократії, взаємодія між владою та громадськістю в умовах децентралізації – важливий показник демократичності та легітимності врядування.

Література:

1. Громадянське суспільство України: політика сприяння та залучення, виклики та трансформації : аналіт. доп. / Яблонський В. М., Бекешкіна І. Е., Гелетій М. М. та ін. ; за заг. ред. О. А. Корнієвського, Ю. А. Тищенко, В. М. Яблонського. К. : НІСД, 2019. 112 с.

2. Закірова С. Ефективність системи електронних петицій в Україні: аналіз і застереження першого досвіду. Центр дослідження соціальних комунікацій. 2015. URL : http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1901:efektivnist-sistemi-elektronnikh-petitsij-v-ukrajini&catid=8&Itemid=350. (дата звернення: 05.11.2020).

3. Митко А. М. Наукові розвідки теорії гейткіперів. *Науковий вісник Одеського державного економічного університету*. Одеса, 2012. № 2 (154). С. 94–101.

4. Нисневич Ю. А. Информационно-коммуникационная стабилизация политической системы. *Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Политология*. 2006. № 1 (6). С. 68–80.

5. Партисипативне стратегічне планування в органах місцевого самоврядування : посібник для

об'єднаних територіальних громад. URL: https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/23/STRATEGIC_PLANNING_MANUAL_standard_version_9MB.pdf (дата звернення: 05.11.2020).

6. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p> (дата звернення: 05.11.2020).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-005-6-7>

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗА РАХУНОК ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕДОВИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кочугурна Ю. В.

здобувач освітнього ступеня «магістр»

*Навчально-методичного центру післядипломної освіти
та підвищення кваліфікації*

*Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара,
головний спеціаліст*

*Відділу документального забезпечення та контролю управління
з загальних питань виконавчого апарату*

*Дніпропетровської обласної ради
м. Дніпро, Україна*

Проблеми підвищення ефективності публічного управління за допомогою інформаційно-комунікативних технологій надзвичайно актуальні, адже використання комп'ютерної та комунікаційної техніки підвищує якість і швидкість обробки та передавання інформації, обсяг якої невпинно зростає.